

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Adult Bétsből, Pénteken, December 2-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Német Ország.

Régtől fogva repdesik a' külföldi újság levelek, hogy a' Hannoverai Választó-Fejedelemség nem sokára királyi méltóságra fog emeltetni. Mi ugyan, Nagy Britanniaának szélesen kiterjedt hatalmát, és minden Európai uralkodó Fejedelmek előtt való nagy tekintetét megfontolván, ezt hogy az megfogna történni, kétségbe nem bóztuk: mindazáltal, hogy a' Bétsi Congressusnak végződése előtt ez a' fontos tárgy tökéletességre menjén, azt nem gondoltuk. Hogy e' már végbement, megtettük azon közönséges hirdetményből, mellyet az Angliai Régens Hertzeg, a' múlt Október' 26-dik napján Hannoverában közönségesse tétetett. Ennek a' hirdetménynek foglalata a' következőkből áll:

„Mi György Régens Hertzeg, a' mi Urunk Atyáknak III-dik György Isten Kegyelmeből a' nagy Britanniai, és Irlandiai egyesült Országok, nem külömben Hannoverai Királynak és Braunschweig-Lüneburgi Hertzegnek nevében, minden jobbágyaiknak, papoknak, nemeseknek, és szolgáknak, egy szóval mindeneknek, a' kiknek illik, tudokra adjuk, hogy minnekutánna a' Párisi békességben a' mi megegyezésünkel minden nevezetesebb Európai hatalmasságok által meghatározottt vala, hogy Német Országok előbbeni

alkotmánya, formaképen vissza ne állitassék, hanem a' helyett a' Német Oaszági m. októl nem függő Státusok közt más szövetséges egység hozattassék abba bé, melly a' közönséges haza hátorsága megmaradására, a' külső ellenség megzabolázására, és a' szabad akarat szerint való visszaéléseknek megakadályoztatására alkalmas lehessen; e' végre a' Birodalom-fejének választás által való létele megszűnven, a' mi királyi házunktól eddig viseltett Választó-Fejedelemség titulussa is megszűnt, és tetszésük szerint valót, melly a' Státus törvényeivel sem ellenkezik, vesszünk fel.”

„A' midőn szorossan meggondoltuk volna, hogy a' Római Sz. Birodalombéli Választó-Fejedelmek a' törvény szerint a' királyokhoz hasonlóknak lenni tartattak, és királyi tisztelettelis éltek; hogy továbbá nem tsak minden megmaradt régibb Választó-Fejedelmi házak, hanem még az újabbak közzül is egy, melly rangjára nézve a' mi házuunknál mindenkor utolsóbb volt, királyi méltóságra emeltetett; végtére mivel a' mi Német országgal való egységünkre nézve a' mi királyi házunk fenyegetéséből másnak semmitsem engedhetünk, a' melly ház egy századnál elébb a' legnagyobb királyi székből ült, 's annál fogva Német Országgal szoros egységbe hely-

heztetődven, annak sok idő vedelmére és javára szolgált.,,

„Arra való nézve mind ezeket a' környülállásokat megfontolván magunkban elvégzettük, hogy a' mi Német Országi Státusainkat az Isteni kegyelemnek segítségül való hívása által királyságra emeljük, es Hannoverai Királyi titulust adunk magunknak. Mivel ezt a' mi tselekedetünket a' több Európai nagy hatalmasságok is helybe hagyták, 's azt, a' mi a' Státus és Kabinetbéli Ministerünk és a' Bétsi Congressuson lévő meghatalmazott követünk a' múlt Oktober 12-dik napján, minden nevezetesebb Európai uralkodó Udvaroknak írásban beadta. Ahoz képest minden hiv lobbágyainknak, és Országunk tisztviselőinek azt parantsollyuk, hogy jövendőben minden kiadandó rendeléseikben és írásaikban, a' régibb titulus helyett, ezen ujjabbal éljenek: *az össze tsatolt Nagy Britanniai 's Irlandiai és Hannoverai király, Brunsvigiai és Zaucourgi hertze* — Költ. Carlton-Housében Oktober 26-dik napján, 1814-dik esztendőben, és a' mi Fels, Urunk Atyánk uralkodásának 55 dik esztendejében.,,

György R. H.

A' Hamburgi 17-dik Nóvemberi közönséges levelekben ezeket olvassuk: Ma egy Kúrir érkezett hozzánk olly parantsollal, hogy az eddig városunkban volt Orosz seregek, az úgy nevezett *Landwehrek* hazájokba marscbirozzanak vissza. Ugy hallatik hogy ez a' szabad sereg mi helyt; a' határon által megyen; mindjárt izéllyel fogosztatódni. A' Császár minden embernek ötöt rúbelt ajándékozott. A' mint a' múlt postanapon megirtuk minden nevezetesebb Szakszóniai városokat és erősegeket a' Pruszsus hadiseregeknek oltalmok alá adta Orosz Feld-Marschal Hertzeg *Repin*. Valamint az Orosz haditisztek, úgy a' Pruszsusok is igen barátságosan bánnak a' Szakszóniai lakosokkal.

A' közelebb múlt November 13-dik napján következő foglalatu közönséges

írás adatott-ki *Drezdában*: Lehetetlen, úgy mond, mefogni, hogy egy olly közepszerű föld, mint a' milyen a' Szakszóniai Ország egyetlenegy esztendőben oly felette sok haditerhet, romlást és hadi adót szenvedhetett, a' mint azt néhai tudós Jénai Professor *Luden* Ur két hitelt érdemlő táblán kiadta. Azoknak a' Szakszóniában volt, Austriai, Orosz, Pruszsus, sőt Francia hadi seregeknek is tápláltatásokra Januarius első napjától Oktober 18-dikáig szolgáltatott tábori eleségnek és egyéb szükséges dolgoknak az árra harmincz millióm, száz hatvan egy ezer, kétszáz hatvanhat tallérra ment; azok a' sok károk, mellyeket az ott volt barátságos ellenséges hadiseregek Szakszóniának okozták, ámbár azokat még ekkorig sem lehetett tökéletesen össze számlálni, tizenhárom milliomm, száz ötvenhat ezer, kilentz száz nyoltzvan egy tallérra tétetnek (egy Német Országi tallér a' mi pénzünk szerint 1 fl. és 30 krt. teszen); azok a' haditerhek, mellyeket a' a' Szakszóniai Királysághoz tartozó tartományok szenvedni kénytelenek voltak, a' Lusatziai és Hennebergi kerületeket kivéven, 1809-dik esztendőől fogva, nyoltz milliomm, hatszáz hetven négy ezer nyoltz száz hatvan egy tallérra betsültetnek; ha mind ezeket össze számláljuk t ötven két milliomm, ötszáz kilentzvenhat ezer hatszáz huszonhat tallérra mennek azok a' sok hadi adók, és károk, mellyeket Szakszónia azon kevés idő alatt szenvedett, nemis emlékeztven azokról a' külömbkülömbféle közönséges adókról a' mellyek alá 1800-dik esztendőől fogva voltak a' Szakszok vétetve. Hogy ha ezen szoros környülállások közt mégis megmenekedhetett Szakszónia a' banquerottirozástól nemtsak, hanem a' maga hiteleségét továbbis fenntartotta, és a' Lypsiái bankoknak segittségek által azon papiros pénzetis, mellyet Cassa. billeteknek neveztek, a' maga nominalis betsiben megtartotta; azokat valósággal nagy maga meg. erőltetésével kellett végbe vinni. Ugyan

erre való nézve az Orosz kormányozásnak, mellyet Hertzeg *Repin* folytatott vala, számadására, az egész publikum figyelmessé tétetődött.

A' Drezdai igen híres köhid, a' melly t. i. a' Drézdai ó-és újváros között volt nagy mesterséggel építve, de a' mellyet a' Frantziák magok védelmezésekre nézve elrontottak, az oda való tudós építőmester *Thormayer* három hónap elfolyása alatt egészen helyre állította, és annak felépítésére huszonkét ezer tallérnál többet nem költött. Ez a' dolog nem tsak a' fővárosra hanem az egész vidékre nézve igen nagy jótétemény. A' Misniai köhidis helyre állítottatott.

Nagy Britannia.

Az alsó Parlamentomnak azon napon t. i. November 8-dik napján tartott ülésében sokan ellenzették azt, hogy a' Régens-Hertzegnek mondott orációjára köszönő levél küldetessen. Ezek között első helyet érdemlenek *Whitbread* és *Tierney*; mind ketten károsnak tartották azokat a' finantziálisintézeteket melyeket a' ministerek a' tengeridolgokra nézve az Admirális elölülőjének küldöttek; azt sem hagyták helybe, hogy éjszakiamerika ellen ezután is folytatni akarják a' háborút és, hogy a' Hannoverai Valasztó Fejedelemséget Királyságra emelték, 's a' többi.

Az A. Parlamentomnak 8-dik Októberi ülésében a' finantziának Cancellarius *Vassittart* Ur, a' *Whitbread* ellenvetésére bosszasan de egyszeremind fontosanis megfelelt, de mindjárt eleinte kinyilatkoztatta, hogy ő a' *Whitbread* Ur ellenvetésének minden pontjaira nem felelhet; kiváltképpen való módon azért, mivel abban sok oly tárgyak hordattak elő, a' melyeket minden parlamentombeli tagnak szabad ugyan kimondani, de ő néki mint miniszternek azokat megmagyarázni nem szabad; következésképen azt a' nevezetes pontot fogja tsak meg magyarázni, melly ötet mint finantziális ministert illet.

Azt tudakozzák, úgy mond, a' velem ellenkező tagok, ha valljon, nyert-e tőlünk a' Spanyol király pénzbéli segedelmet arra, hogy a' Corteseket hivataljoktól megfoszthassa, és az eretnekeketnyomozó széket (Tribunal Inquisitionis) a' maga országába ismét visszavihesse? Erre a' fellyebb nevezett Anglus finantziális minister azt mondotta, hogy Spanyol Országnak a' Frantziák ellen való hadakozásnak folytatásán kívül semmi segedelem pénz nemigértett's nem is küldetett. Hogyha valamelly summa adatottis annak az Országnak előre, annak visszafizetéséért a' Kormányzók jót fog állani. A' mi illeti azon két Spanyolt, a' kiket a' Gibráltári Commendáns kiadott, ő még eddig erről semmitsem tudott, de mindjárt meg fogja vizgáltatni.

Az Éjszakiamerika ellen való hadakozásról azokat, melyek már régen mondatnak, ujjobban előbeszéli haszontalanság volna. A' Régens-Hertzeg beszédjében nemis volt erről emlékezet, hanem tsak arról, a' mit ő Kir. Hertzegsége e' pontra nézve már eddig gyakran mivelte, és az ezekről szóló tanubizonyosság-levelek a' Parlamentommal már közöltettek. — Erre *Whitbread* Ur azt mondotta: A' mit, úgy mond, a' mi hadi seregeink *Washington*-nál miveltek, tudniillik hogy ottan a' közönséges épületeket lerontották, az a' Gotbusoknak, és Wandalusoknakis gyalázatokra szolgált volna. Fájdalmas dolog, úgy mond, hogy oly rendeleteket kell védelmeznünk, a' melyek a' szoros katonafenyitekkel egyátalljában ellenkeznek, és a' melyeket önnön magok is a' hadisztek kéntelen kedvetlen vittek végbe; hogy ha mi az Amerikabélieknek bosszúságokat, és kegyetlenségeket tapasztaltuk, ők azokat azért miveltek, mivel a' tromfot tromffal akarták vissza fizetni. A' nevezett Ur ugyan azt állitya, hogy a' mi hadi népünk azt mivelte volna, de aztis a' Kormányzók tudása, és akarata ellen tselekedtek. Hogy ez úgy légyen, ő azt t. i. a' neve-

zett minister egy Amériikai hadi vezér hivatal szerint való irásból is megmutathatja 's a' t. — Ebben az irásban ez a' Generalis azt mondja, hogy midőn az Angliai hadiseregek a' Georgiai erősség ellen felső Kanadában előnyomultak volna, hadi tanácsot tartottak, 's abban azt végzettk, hogy azon erősségből kiköltözzenek, hogy minden fegyvereket és hadi készületeket tovább melyeket lehetett vinni, magokkal elvigyék, 's azon erősséget öszverontsák; továbbá ebben a' tudósításban a' mondatik, hogy a' Newarti helység egészen tűzben vagyon, es hogy annak lakosi tellyességgel megmenkéméltesenek 's a' t. Hogy ezen intézetek a' jelenvaló tanácskozás nélkül tetteek volna, gondolni sem lehet. Harmad nappal annak-utánna egy Amériikai vezérnek megparantsoltatott, hogy felső Kanadának *Queentou* városát tüzes gölyóbisokkal ostromoltassa, hogy az odavaló lakosoknak semmi pardont ne adjanak; a' melly alkalmatossággal annyira el voltak az Anglus seregek keseredve, hogy alig lehetett őket az Amériikai tartományokba való beűtéstől megtartóztatni. Ez az egy környülállásis elegendő bizonyysága lehet annak, hogy az Amériakabéliek épen oly kegyetlenül viselték légyen magokat a' N. Britanniai hadiseregek eránt, mint ezek amazok eránt. Azok az Amériakabéliek, a' kik hajlékaiknak maradványi alatt elvesztenek, minek-utánna minden vagyonak is elpusztittattak volna, hajlékaikból kiűzettétvén az éhség, szomjúság és az idő keménysége miatt élektől megfosztattak.

Kiváltképpen azért neheztel *Whitbread* Ur (igy szollott továbbá *Vansittart* finansziális minister, hogy Washingtonban a' közönséges épületeket a' mi hadi seregeink öszve rontották? úgy de tekintsük meg, miképpen viselték magokat az Amériakabéliek is e' pontban. Ökis 1813-dik esztendőben, midőn felső Kanadának fővárosában voltak volna, a' mint magok megvallyák, minden fegyvert, munitziót, és

minden rendbéli vagyont, a' mit tsak magokkal elvihettek, elragadóztak, minden közönséges épületeket megégettek, 's akkor ültek osztán hajókra. Ezekre azt jegyzettemeg *Whitbread* Ur, hogy a' *Yorkban* öszverontatott épületek, és egyebek oly nagy betsűel nem voltak, mind *Washingtonban*. Meglehet, így felelt *Vansittart*, hanem ez nem az ellenség hibájából esett, mivel ha nagyobb betsű tárgyakat találtak volna, ők sem bántak volna azokkal kegyelmesebben, mint az Anglus hadiseregek *Washingtonban*. Hogyha mindazáltal hasonló példát kíván *Whitbread* Ur az Amériakaiaktól halláni, avagy olvasni, ő elegendőt hordhatna elő. Egyebeket elhalgatván, tsak azt említem, a' mind ők 1813-dik esztendő Október hónapjában a' *Husszitákkal* bántak, a' kik tsendességben szoktak élni és a' Státusoknak egymással való villongásokba soha magokat nem elegyítik. Ezeket a' jó szívű és tsendességben élő lakosokat az Amériakabéliek megtámadván, mindeneket elragadozták, még azt is, a' mit téli szükségükre öszveszerettek, a' legkissebb kunyhóikatis öszverontották, még pedig nem boszszúságtételből, hanem tsupa ellenségeskedésből 's a' t.

Ugyantsak az A. Parlamentomnak 9-dik Novemberi ülésében azt görditette annak egy nevezetes tagja *Freemantle* ur a' ministerek eleibe, mi az oka, hogy ők Belgiumban oly számos hadinépet tartsanak; erről a' pontról a' kormányozó hertzeg beszédjében semmi emlékezet nem tétődött. Noha jól tudják, hogy N. Britannian kívül hadi népet a' Parlamentom híre 's megegyése nélkül tartani tilalmas dolog legyen, mégis mindazáltal ez mivelték, 's azokat egy külföldi mástól nem függő hertzeg' kormányozására bízták. Arravaló nézve szükség leszen a' Régens-Hertzeget megkérni, hogy mind azokat az irásokat, a' melyeket a' ministerek a' szövetséges fejedelmekkel tartottak,

és minden vélek való egyezést a' Parlamentommal közöljek. Erre a' finantz-minister ekként felelt: Az említett alkút, úgy mond, a' szövetséges fejedelmek nem ratificálták, az az kezek aláírásával meg nem erősítették. Ez a' dolog a' *Cháumonti* egyezésnek következése volt, mellyet a' Parlamentom is helybehagyott. Az ott volt Anglus hadiseregek, egy része voltak azoknak az Európai hadi seregeknek, mellyek a' közönséges ellenségnek megbolázására rendeltettek vala. A' Bourboniai háznak ősi örökségeibe való visszahelyeztetése után sem lehetett azokat onnan mindjárt vissza hívni, mind addig, míg a' Frantziáktól elragadtatott tartományokat vissza nem szerzették. Meglehet, hogy a' Bétsi Congressusnak végzésére várakozni nem tartották szükségesnek 's a' t.

— Minekutánna ezen a' pőnton is sokáig vetélkedtek volna a' ministeriális és nem ministeriális rész, és minekutánna *Bragge-Bathurst*, és *Tierney* urak a' Parlamentom' jussait erőssen védelmezték volna, *Freemantle* uris lemondott a' maga szándékáról — A' mit ez a' finantziális minister ezen alkalmatossággal az Anglia Országi finantziának állapotjáról mondott vala, azt a' jövő posta napon fogjuk az érdeemes olvasóinkkal közleni.

Frantzia Ország.

A' közelebb múlt November 16-dik napján volt a' Fels. Frantzia Király XVIII-dik Lajos svületésének emlékezetes napja, a' ki 1755-dik esztendőben, November 17-dik napján született e' világra. Ezt a' nevezetes napot az egész Frantzia Királyi udvar meginneplette, t. i. a' királyi vérből való Printzek, a' korona főbb tisztviselői, a' ministerek, a' Státus' felsőbb rangú tisztviselői, és sok főbb rangú személyek ő Kir. Felsége köszöntésére mentenek. Estvéli hat órakor nagy vendégség volt a' királyi udvarnál, mellyre maga a' Fels. Király, az ő Felsége testvér öttse *Monsieur*, az *Angoulemi* Hertzegaszszony kedves fér-

jével, 's férjének testvér öttseivel, a' *Berry* Hertzeggel, az özvegy *Orleansi* Hertzegaszszonnyal, az *Orleansi* Hertzeggel és testvérbugával, és a' *Condei* és *Bourboni* Hertzeggel 's Hertzegnével megjelentenek.

Nem régiben némelly külföldi újságlevélek azt hirlelték, hogy Párisban néhány békételen 's magok sorsókkal meg nem elégedő haditisztek és más Urak a' Fels. Király élete ellen öszve esküdtek volna. Ezt a' költött hirt a' Párisi közönséges újságlevelek, 's azok közt a' *Moniteur* is megzáfolta — A' *Journal des Debates* tizimű Párisi újságból ezt olvassuk: mostanában az a' kérdés fordult elő a' Felső Parlamentom gyűlésében: „Szüksége, úgy mond, a' külföldről bėjővő vasra adót vetni? Ezen a' kérdésem sokáig meg nem egyezhettek. Ha úgy mond, szabadon és adó nélkül bebotsáttatik, bővebb lesz a' vas, és oltsóbban lehet megvenni, mint a' honnyi vasat, 's annál fogva ennek semmi betse nem leszen; következésképen sokat fog a' Frantzia Finantzia veszteni. De ha megdölyük, hogy a' mi földünk mivelése, a' mi industriánk avagy iparkodásunk, és a' mi hazánk védelmezése sok vasat kívánnak, azt lehet mondáni, hogy hasznosabb a' külföldi vasat mértékletes adó-reávetéssel Országunkba bebotsátani mintsem a' honnyi vasat nagy árron vásárlani — Sokan ellenkező értelemben voltak, azt állatván, hogyha szinte oltsóbban lehetneis a' külföldi vasat venni, mint a' honnyit: megis mindazáltal kötelesebb a' kormányzék a' Frantzia vastermő bányákat virágoztatni, mintsem a' nyereséget idegen kereskedőknek engedni — Az illy adó nélkül a' mi hutáink és vasolvasztó kementzéink megszünnek, a' mi bányászaink kéntelenek lesznek, másként nem élhetvén másoktól költsőpénzt felszedni, 's e' szerint mindnyájan megszegényülnek. Hát mások, t. i. az ő segedjeik, a' bányászok, a' kovátsok, a' favágók, a' szénvégetők, a' sze-

keresek miképen fognak élni? — Közönségesen tudva vagyón, hogy azok a' kerületek, a' mellyek a' bányák vidékeiken laknak, nem másként, hanem tsak azokkal élnek. De ez még nem elég, az utolsó-baknak a' mi fának mintegy negyed részére van szükségek; tegyük fel, hogy semmi munkájok nem leszen ezeknek az emlékeknek, ennek a' fának is semmi betse nem fog lenni, és az arra vetett adonak harmad részét se fogja a' Kormányzók bevehetni.

Arravaló nézve reményük, hogy a' Kevés adófizetes által azt a' szerentsetlenséget elkerülhetjük; meg egynehány esztendeig olly árron adhatjuk a' vasat, a' melly ellen senkinek nem leszen panasza, és ezen időközben azt a' vasat, melly a' törvény védelme alatt készítettik, a' hámosok eladhatják, és miis jövedőben olly rendelkezéseket tehetünk, mellyek szerint a' vas bányáknak jövedelmeikből elő familiák meg nem fognak éhél halni.

Helvétzia Republica.

Ennek a' közönséges társaságnak esztendőként Bazileában tartatni szokott közönséges gyűléseben egy olly végzést adtak ki közakarattal a' Kantonok, melly szerint az a' villongásra uszó motskos irás, melly illyen titulus alatt tétetett közönséges: *Aufruf an die Schweitzer*, az az, a' *Helvétusokhoz intézett buzdítás*, a' Kormányzókkel megesmertetik. Erről a' motskos irásról következő végzést adottki a' Baziliai gyűlés: Ha ugymond, különös és kiváltképpen való kötelességünk azt kívánja, hogy a' mi hazánkban egygyességet, és törvényes rendet tartsunk: az is kötelességünkben áll, hogy minden szövetséges Kormányzókkel ezen veszedelmes írásra, mellyben a' hazának titkos ellenségei azon munkálódnak, hogy a' kö-

zönséges tsendességet 's bátorságot megháborítsak, ösi szabadságunktól minket megfoszszanak, és végső veszedelembe ejtsenek, figyelmetesekké tegyünk.

Ez a' gonosz, és méreggel tellyes irás minden Kormányzókkel gyűlölségköntösbe öltöztetik, és arra úszolják, hogy köztünk háborúságot szervezven, támadást és gyilkosságot indítsanak. Annak foglatja arra a' veszedelmes örülésre emlékeztet bennünket, melly az elmúlt századnak utolsó tizedjében köztünk kerengett, minden törvényes rendet felforgatott, az emberi társaságnak legszentesebb kötelet szellyel tépte, és azt a' nagy revolutziót szülte, melly minden Európai Státusokat megháborított, a' népekre számtalan gonoszt vont, és a' melly hazánkat is véresselekkel borítottabé; ez a' lélek, melly annak bizonyysága, hogy a' mi tartományainkban sok nyughatatlan és háborúságot támasztani akaró emberek legyenek. Az igaz hogy jó lelkű Helvétusok ugyan az ily gyalázatos szüleményt magok közt megnevekedni nem engedik, és nem reményük, hogy valamellyik tartományban helyt találjon; mindazáltal minden Kormányzókkel kötelességek azt kívánja, hogy ezt a' veszedelmes írást elnyomják, annak kihirdetőit kinyomozzák, és érdemek szerint meg is büntessék. E' végre arra buzdítjuk Uraságtokat, hogy arra figyelmetesek legyenek, annak kiterjesztését megakadályoztassák, és a' mi igyekezettünk is segítsék a' mi hazánk boldogságának fenntartatásában — A' közönséges ujság levelek azt tartják, hogy ezen villongásban lévő Kantonoknak némelly része azt kívánja, hogy azt másként lenem lehetvén tsendesíteni, Helvetziának is Király adattassék.

Nov. 23-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 257 1/4 forintot Váltótzedelávan. Egy Cs. aranyért 11 forintot 52 krt.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nró, 40.

A' Magyar Kurir 45-dik darabjához.

B é t s.

A' most itt lévő Felséges Dániai Király, a' ki legfőbb gyönyörüségét az itt találtató ritkaságoknak és hasznos intézeteknek nézésében és vizsgálásában helyhez-teti, a' mult November 20-dik napján, dél-előtt II órakor, az idevaló. Könyörülő Barátoknak klastromába menvén, ottan a' betegek szaláját, a' templomot, az apatikát, az ebédli szobát, a' barátoknak lakó hajlekaikat, sőt az örült embereknek kamaráikatis meglátogatta, 's azoknak jó rendit, és tsinosságát nagy megeledeéssel szemlélte. A' következett napon a' nála kamarási szolgálatot tévő Cs. Kir. Kamarás Ur *Gróf Dietrichstein Moritz* által azon jóltévő Intézetnek ötven formális aranyat küldött alamisna gyanánt.

~~~~~

Kötelességünk kívánnya a' két M. Hazának tudtára adni, hogy Titt. *Enyedi István* Kir. M. és Erd. Országi igen érdemes Agens Ur, rövid ideig tartott betegsége után, betses életének 76 dik esztendejében, a' közelebb mult Novembernek 26-dik napján, kilentzedfél órakor az Urban elnyugodott; kinek hideg tetemei azon hónap 28 dik napján ötödfélórakor a' Scotusok templomában közönségesen letétetett, 's lelkének boldogságáért több templomokban Sz. Mise fog tartatni. A' kik ezen nagy Hazánkfiát közelebbről esmérték, 's véle barátkoztak, őtet ártatlan életű embernek, jó hazafiúnak, jó barát-nak, és a' társaságokban nyájas mulató társnak lenni esmérték, 's mindnyájan azt

kiványák, hogy az ő lelketlen teste a' fel-tamadásig tsendessen nyugodjon.

Magyar Ország.

Melly szépen virágzott légyen a' Pósonyi Akademia és Gymnasium a' mult oskolai esztendőben, a' következő jegyzésekből kitettzik: A' törvényes tudományokat halgatók között öszveséggel vevén száz négyen voltak a' második esztendőbeli Phylosophusok között hatvan négyen, az első esztendőbeliek között kilentzven négyen, mindöszsze kétszáz hatvan ketten — A' királyi fő gymnasiumban a' hatodik Clasisbeliek nyoltzvan hatan, az ötödik oskolabeliek a' negyedik Gramaticabeliek 75-ten, a' harmadik 82 ten, második 105- első Grammaticabeliek 102-en, mind öszve 540. számláltattak. Végtére minden nemzeti oskolában, a' zsidó oskolákat és két Apátzaklastrombelieket is öszveszámlálván 1841.

Prussiai birodalom.

A' miképen a' Berlini hivatal szerint való tudósítások tartják, az *Algiriai* haramjatarsaságok, és a' *Marokkói* uralkodó fejedelem három nagy kereskedő hajókat rablottak el, és az azokon volt hajós legényeket 's másokat rabszolgaságra vitték. Ezek ellen az Afrikai haramjatarsaságok ellen, mellyek a' nemzeti törvényekre semmit sem ügyelvén, sőt inkább minden Európai nemzeteket adófizetésre kényszeritven, méltók volnának arra, hogy ellenek, és az ő megzaboláztatásokra, egy oly nagy tapasztalású Aduirális küldettet-

ne, mint a' millyen ama nagy hirű Anglus Admirális *Schmidt*; méltó volna, hogy a' Bétsi Congressus ezekről a' haramjatarsaságokról szükséges rendelkezéseket tenne — Ezek az Afrikai haramjatarsaságok, ugy-mint, az *Algiriai*, *Tunisi* és *Tripolisi*, a' *Fényes Porta* védelmezése alatt vannak, a' mellyért ők bizonyos adót fizetnek esztendőnként.

~~~~~

A' két Magyar Hazához intézett Hiradás.

A' szüntelen változó időnek jelenvaló pontjában, mellyben ez a' 365. napokból és 6. órából álló megvénhedett esztendő a' maga végső elenyészéséhez lassanlassan közelget, arra emlékeztetünk, hogy Nemzeti Ujság leveleinket a' mind a' két hazában elegendőképpen esméretes Magyar Kurirt Erdemes Olvasóinknak, és minden Magyar nevezetet igazán érdemlő Hazánkfiainak kegyes pártfogásokba alánljuk. Szívünk szerint ohajtanánk, hogy a' két Magyar Hazának, s nevezetessen Erd. Olvasóinknak könnyebbségekre a' M. Kurirnak taxáját alábbszállíthatnánk; de a' jelenvaló szörnyű drágaság miatt, nevezetesen az ide való Congressusra nagy számmal gyült külföldi Fejedelmek és más rendbéli személyek miatt, melly mindenkor az ily népes városban nagy drágoságot szokott okozni, azt nem mivelhetjük; sőt méltó okunk volna arra, hogy a' papirosnak, a' nyomtatásnak, munkásaink bérének megöregbítettése, és magunk környülállásainknak meguehezítettésekre nézve a' M. Kurir taxáját egy két forinttal öregbítsük. Mi midazáltal, ha szinté rövidségünkkel esik is a' dolog, későbbek vagyunk a' Kurirnak eddig való árát

megtartani, és azt jövendőbenis egész esztendőre húsz, felesztendőre tíz forintra szabni, mintsem a' két Magyar Hazát többel terhelni. Hogyha mindazáltal tehetősebb Olvasóink közül minékünk egy két forinttal többet küldeni nem sajnállanak, ezek eránt háláadó szível fogunk viseltetni.

Kötelességünknek tartjuk megjegyezni, hogy mindazok, a' kik a' M. Kurir taxáját hozzánk felküldeni kívánnyák, azon Posta Hivataloktól, a' mellyeknél a' pénzt leteszik, recepissét vegyenek, mivel imittamott megtörtént, hogy az Olvasók az újság taxáját lefizették, és mi azt még sem nem vehettük; és mi ezen rendeletlenségek miatt sok károlat vallottunk, s kéntelenek vagyunk kijelenteni, hogy mi ennekutánna sem hitelre, sem kész pénz-fizetés nélkül senkinek ujságleveleinkkel nem szolgálhatunk. Vagynak olly Posta Hivatalok Magyar Hazánkban, a' mellyeknél noha az ujságaink egész esztendőre való taxája lefizetődik, még is azok a' lefizetett pénznek csak felét küldik fel előre a' másik felének felküldését pedig továbbra halasztyák. Ennekfelette arra is kérjük a' Csász. Kir. Posta Hivatalokat, hogy az Előrefizető Uraknak vezetékek — és keresztneveiket, lakhelyeiket, és azokat az utolsó Posta hivatalokat, a' mellyekről az újságokat venni szokták, szorossan jegyezzék fel; ha ezt nem mivelik, a' történendő hibákról mi számot adni nem tartozunk. Végezetre magunkat és igyekezetünket Kegyes Olvasóinknak szivességekbe ajánljuk s maradunk a' két Nemes Magyar Hazának közönségesen, különösen Titt. Olvasóinknak, igazán tisztelő szolgálai.

A' Magyar Kurir Iróji.